

Tradiția continuă la Sântana: Al 158-lea Kirchweih a adunat comunitatea în zile de mare sărbătoare

Comunitatea romano-catolică și locuitorii orașului Sântana au îmbrăcat din nou haine de sărbătoare pentru a marca cel de-al 158-lea hram al bisericii locale, tradiționalul Kirchweih (Sărbătoarea Tradițiilor Șvăbești din Banat – Banater Trachtenfest). Evenimentul a transformat orașul într-un centru al muzicii, al portului popular german și al bucuriei comunitare, readucând la viață secvențe din moștenirea culturală a șvabilor bănățeni.

Sărbătoarea a debutat sâmbătă dimineața în Parcul „Katharina Ackermann” din Sântana, unde copii, părinți și voluntari veniți din comunitatea locală, dar și din străinătate, s-au unit pentru a împodobi și a ridica tradiționalul pom de Kirchweih.

În după-amiaza aceleiași zile, băieții participanți s-au adunat în curtea primei fete dansatoare, Niklas Gilda, cea care a deținut anul acesta buchetul de Kirchweih. De acolo, tinerii au plecat într-un alai de sărbătoare pe străzile orașului, acompaniați de ritmurile fanfarei din Recaș, pentru a invita personal oficialitățile din Sântana la marea sărbătoare. Alaiul s-a oprit la final

în curtea grădiniței, unde o mulțime de localnici și oaspeți din străinătate îi așteptau la un tradițional gulaș, petrecând o seară plină de dans, povești și voie bună.

Duminică dimineața, toate perechile îmbrăcate în impecabilul port tradițional șvălesc sântănean au defilat pornind din curtea primului băiat dansator, Dușesc Maximilian, care alături de partenera sa a condus alaiul spre Parohia Catolică. Din curtea parohiei, alături de preotul local Kozovits Attila, alți preoți invitați, oficialități din comunitate și reprezentanți ai organizației HOG Sanktanna, toți cei prezenți au pășit în biserica romano-catolică „Sfânta Ana” pentru a celebra Sfânta Liturghie și hramul lăcașului de cult.

În timpul slujbei, primul băiat dansator l-a rugat pe preot să sfințească buchetul de Kirchweih, subliniind într-un discurs emoționant importanța păstrării identității culturale: **„Acest port popular este o moștenire vie care ne amintește de strămoși.”**

La finalul Sfintei Liturghii, perechile s-au îndreptat din nou spre curtea parohiei, unde i-au oferit preotului un buchet mic de Kirchweih în

semn de mulțumire și prețuire.

După câteva dansuri voioase, servirea tradițională de cornuri și apă, alaiul și-a continuat drumul spre casa primului dansator. Acolo, după alte câteva runde de dans, s-a stabilit reîntâlnirea pentru festivitățile din a doua parte a zilei.

După-amiaza de duminică a fost marcată de parada portului popular și de spectacolul dansului. Perechile de Kirchweih au defilat mândre prin oraș spre Parcul „Katharina Ackermann”, unde au răsunat din nou rit-

murile de vals și polcă asigurate de fanfara din Recaș. Zeci de perechi – de la copii de grădiniță și școlari, până la tineri și seniori – au încins dansul tradițional în jurul pomului, fiind aplaudați la scenă deschisă de sute de localnici și oaspeți veniți din împrejurimi sau din străinătate.

Reprezentanții administrației locale, în frunte cu primarul orașului, s-au alăturat tinerilor în dans, subliniind importanța păstrării identității multiculturale a zonei. **>>> PAG. 8**

Predare interconectată la Katholisches Freies Bildungszentrum St. Kilian Heilbronn

În perioada 6-14.VII.2026, am participat la o mobilitate de tip job shadowing, în cadrul proiectului Erasmus+ 2025-1-RO01-KA121-SCH-000319151, mobilitate ce s-a desfășurat în Heilbronn, Germania. În acest context, am avut oportunitatea de a face cunoștință cu o instituție educațională

cu totul specială, diferită de tot ce am văzut până acum în materie de sistem educațional, atât în România, cât și în străinătate. Este vorba de Katholisches Freies Bildungszentrum St. Kilian Heilbronn, un centru educațional privat, susținut de episcopia romano-catolică Rottenburg, Baden-

Württemberg. Fiind o școală catolică, te duce gândul la un sistem dogmatic, rigid, medieval, închisat în tipare tradiționale și ecleziastice, ce-ți lasă impresia de ușor învechit.

Dacă vă gândiți la școlastică și la școli medievale bisericești, ascunse în spatele zidurilor groase ale unei mănăstiri construită în stil romanic, sunteți foarte departe de realitate. Când pășești pe proprietatea centrului St. Kilian, te trezești în viitor, întâmpinat fiind de o clădire minimalistă, cu multiple căi de acces și mai multe de evacuare, în caz de urgență. **>>> PAG. 2**

File din istoria orașului : Stația de radioficare Sântana

Astăzi, smartphone-ul, internetul de mare viteză și televiziunea digitală fac parte din rutina noastră zilnică. Puțini își mai imaginează însă că, în urmă cu mai bine de șapte decenii, sântănenii abia aveau câte un bec în casă, iar televizorul sau electrocasnicele actuale erau de domeniul SF. În acea epocă, nu foarte îndepărtată, legătura cu breaking news-ul vremii se făcea printr-un singur fir:

Stația de radioficare locală, o primă formă de comunicare colectivă. Într-un articol publicat prin Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, domnul profesor Gheorghe Sinescu ne transpune în realitatea acelor ani.

Suntem în preajma anilor 1950-1953, în comuna arădeană Sântana când, în anul 1950, localitatea se unește cu Comlăușul, reședința raionului se stabilește la Chișineu Criș, regiunea Arad, mai târziu, în 1956, aparținând de regiunea Oradea, și în 1960 de regiunea Crișana, construindu-se căminele culturale din Comlăuș și Satul Nou (cartiere ale Sântanei). **>>> PAG. 3**

Predare interconectată la Katholisches Freies Bildungszentrum St. Kilian Heilbronn

>>> PAG.1 Este o construcție ce datează din anul 2006, ce oferă transparență și confort, ducându-te cu gândul la filmul The Lake House. Această deschidere spre exterior, spre lume, spre viitor, nu se reflectă doar în arhitectură, ci însăși în conceptul educațional al unității de învățământ, un concept bazat pe Planul Marchtaler pentru școlile catolice din Baden-Württemberg, iar la nivel primar și pe pedagogia Montessori.

Scopul Centrului Educațional St. Kilian Heilbronn este de a asigura un echilibru între cerințele oficiale ale statului și o ghidare holistică bazată pe apreciere și respect reciproc, incluzând mai multe forme de învățământ și oferind totodată toate calificările generale: școală primară (clasele I-IV), școală comunitară (clasele V-X), școală secundară de tip Realschule (clasele V-XI) și liceu/ școală secundară de tip gimnaziu cu examen de Bacalaureat (clasele V-XIII). Astfel, școala însoțește copiii și adolescenții de la clasa întâi până la clasa a XII-a/ a XIII-a.

Planul Marchtaler este un concept educațional călăuzitor, dezvoltat în școlile catolice din landul Baden-Württemberg, care definește modul în care sunt structurate predarea, educația (în sensul formării caracterului) și viața școlară, pentru a sprijini copiii și tinerii să devină persoane responsabile, independente și pline de speranță. Ideea centrală a Planului Marchtaler se bazează pe premisa că educația înseamnă mai mult decât simpla transmitere de cunoștințe. Acesta integrează: persoana (elevii), conținutul (temele din curriculum), valorile (atitudini creștine fundamen-

tele) și experiențele (natura, proiectele, întâlnirile) într-un fagure ca tot unitar deschis spre noi repere, pe care se poate construi.

Elemente fundamentale ale Planului Marchtaler sunt:

1. Predarea interconectată (VU – Vernetzter Unterricht): O abordare interdisciplinară care leagă teme din domeniile religie, geografie, istorie, biologie și educație media cu scopul de a recunoaște conexiunile, gândirea critică și acțiunea bazată pe responsabilitate și inițiativă personală. Predarea interconectată integrează conținuturi din disciplinele: Religie, Geografie, Istorie, Biologie și Educație media, acest mod de abordare permițându-le elevilor să raporteze fenomenele lumii înconjurătoare la propria persoană, la ceilalți, la mediu, la dimensiunea temporală și la Dumnezeu. Abordarea orientată către relații permite o instruire caracterizată prin interacțiunea dintre profesor, elevi și materia de studiu. Sunt luate în considerare, în mod conștient, dimensiunile religioase, etice, personale, emoționale, culturale și sociale. Formarea valorilor educației interconectate creează oportunități de învățare care cultivă empatia, compasiunea, simțul responsabilității și valorile creștine. Valorile devin tangibile nu doar prin înțelegere cognitivă, ci și prin experiență trăită și acțiune. Abordare orientată către competențe are ca rezultat dezvoltarea la elevi, cu ajutorul unor activități tematice, capacități de a corela cunoștințele, de a privi problemele din perspective multiple și de a formula judecăți etice.

2. Cercul de dimineată (Morgenkreis): Un moment zilnic sau periodic

dedicat reflecției, orientării și consolidării comunității cu scopul de a atinge liniștea, prezența conștientă (mindfulness) și concentrarea asupra valorilor fundamentale.

3. Lucrul independent în liniște (FSA – Freie Stille Arbeit): Este vorba despre o activitate desfășurată individual, asupra unor sarcini de lucru specifice cu scopul de a exersa auto-organizarea, responsabilitatea și dezvoltarea competenței de a învăța independent (și singur).

4. Educația artistică și estetică: Arta, muzica și creativitatea ca elemente integrante au ca scop dezvoltarea capacității de exprimare de sine și a învățării holistice.

Educația în spiritul valorilor, pusă în prim-plan prin intermediul Planului Marchtaler, pune un accent deosebit pe prezența conștientă (mindfulness), considerația față de ceilalți, răbdarea, respectul, aprecierea. Aceste valori sunt puse în practică și devin subiect de reflecție în timpul lecțiilor, al proiectelor și în viața cotidiană a școlii. Importanța Planului Marchtaler constă în faptul că îi ajută pe elevi să se înțeleagă mai bine pe sine, să își asume responsabilitatea față de ceilalți și față de mediu, să dezvolte atitudini democratice, să promoveze pacea, să gândească critic și creativ și să găsească o orientare spirituală.

Prin intermediul proiectului Erasmus+ am avut oportunitatea de a face o scurtă incursiune într-un sistem educațional cu totul diferit, reușind să ne consolidăm competențele profesionale, pedagogice și interculturale cheie, aliniate obiectivelor de învățare stabilite împreună cu instituția parteneră; să ne dezvoltăm competențele digitale aplicate în predare, în special în ceea ce privește utilizarea TIC la clasă; am învățat să ghidăm eficient elevii în utilizarea platformelor digitale, să combinăm metodele di-

gitale cu cele tradiționale pentru un învățământ hibrid și să creăm materiale digitale interactive. Schimbul de bune practici cu cadrele didactice din școala gazdă ne-a ajutat la îmbunătățirea capacității de a integra instrumente digitale în demersul didactic. Observarea activităților la clasă ne-a permis să analizăm structura lecțiilor, să adoptăm abordări organizatorice mai eficiente, să aplicăm strategii de diferențiere și individualizare a instruirii și să testăm instrumente digitale pentru evaluare și diagnosticare. Ne-am consolidat competențele pedagogice prin dezvoltarea unor noi metode de comunicare interculturală și a unor strategii de învățare care valorifică diversitatea culturală, precum și prin îmbunătățirea capacității de a sprijini elevii provenind din medii diverse. De asemenea, am dobândit abordări care încurajează inițiativa, independența și învățarea colaborativă – competențe esențiale pentru mentoratul cadrelor didactice debutante. Ne-am extins competențele în domeniul proiectelor și al inteligenței artificiale (IA) prin explorarea unor modele de predare asistate de IA, analiza unor exemple internaționale de proiecte digitale și reflecția asupra utilizării etice a instrumentelor digitale. În cele din urmă, ne-am consolidat abilitățile de networking profesional, îmbunătățindu-ne capacitatea de a stabili parteneriate instituționale durabile și de a colabora eficient în contexte educaționale internaționale.

În ansamblu, experiența de tip „job shadowing” din cadrul programului Erasmus+ a contribuit semnificativ la dezvoltarea noastră profesională și susține îmbunătățirea continuă a calității în predare, în formarea cadrelor didactice și în derularea proiectelor școlare.

Autori: Horga-Weisenburger Regine și Raab Melania

„I CAN DO IT TOO!” – O călătorie eTwinning spre reziliență, tehnologie și colaborare europeană a elevilor de la Liceul Tehnologic „Stefan Hell”

În perioada recentă, elevii școlii noastre din clasa I B, sub coordonarea d-nei profesor pentru învățământ primar Rotar Nicoleta, au demonstrat că limitele sunt doar bariere care așteaptă să fie depășite. Sub sloganul curajos „I CAN DO IT TOO!” („Și eu pot să fac asta!”), aceștia au participat activ într-un proiect eTwinning de anvergură europeană, conceput special pentru a le dezvolta stima de sine, mentalitatea de dezvoltare (growth mindset) și spiritul de echipă.

O recunoaștere a leadership-ului pedagogic

Succesul acestui proiect este cu atât mai valoros pentru comunitatea noastră cu cât școala noastră a avut rolul de co-fondator al proiectului,

inițiativa fiind lansată și coordonată de noi în strâns parteneriat cu cadrul didactic fondator de la o școală parteneră din Turcia. Împreună, am proiectat această călătorie de învățare pentru toate școlile partenere implicate.

Proiectul a reprezentat o adevărată aventură transdisciplinară la nivelul învățământului primar, integrând armonios discipline precum Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice, Matematică și explorarea mediului, precum și Limba engleză. Fiind o inițiativă co-fondată de noi alături de partenerii din Turcia, designul colaborativ a fost pilonul central al întregului parcurs. Platforma TwinSpace a devenit punctul de întâlnire digital unde elevii au colabo-

rat în strânsă sinergie.

Un motiv de mândrie pentru școala noastră!

În luna martie, în cadrul unui concurs democratic pe platforma TwinSpace, propunerea de logo realizată de elevii clasei noastre a fost votată de toți partenerii drept logo-ul oficial al întregului proiect european. Acest design însoțește acum toate materialele oficiale, prezentările și cartea electronică a proiectului!

Pentru a împărtăși bucuria reușitei, rezultatele au fost promovate pe pagina de Facebook a școlii, în cadrul comisiilor metodice și transmise părinților, care au fost parteneri de încredere în acest demers academic internațional.

Proiectul „I CAN DO IT TOO!” a

încredere, instrumente adecvate și libertate de exprimare, copiii noștri pot realiza lucruri extraordinare. Iar coordonarea unui astfel de proiect de la nivel de co-fondator ne confirmă faptul că școala noastră este un pol al inovației în educație. Da, și noi putem!

Profesor învățământ primar, Rotar Nicoleta

File din istoria oraşului : Staţia de radioficare Sântana

>>> **PAG.1** În anul 1951, se introduce în comună pentru prima dată curentul electric de la un grup electrotrogen pe câteva străzi, la cele două şcoli şi la primărie, în anul 1952, cele două formaţii de pompieri din localitate unificându-se sub comanda lui Iakob Doffner şi Iohann Auer, noua formaţie constituită obţinând locul I pe regiunea Crişana la un concurs pompieristic, primind ca premiu o autospecială Klökner, pentru aceasta şi pentru alte utilaje construindu-se un garaj.

În 1952, prin Decretul 331/19 septembrie 1952, se înfiinţează regiunea Arad, cu raioanele Arad, Criş, Gurahonţ, Ineu, Lipova, Sânicolaul Mare, regiunea Bihor fiind numită regiunea Oradea, la Caporal Alexa înfiinţându-se o grădiniţă de copii sezonieră cu 45 de copii, iar în anul şcolar 1952-1953, 30 de elevi au absolvit Şcoala Profesională de Laboranţi de Produse Agricole Sântana, profesorii lor fiind Costea D. Dumitru (director), Stoica Nicolae, Niţă Grigore, Petica Ecaterina, Petrencu V.(diriginte), Metzger Ioan, Szöke Ioan.

În aceste circumstanţe, anul 1952 înseamnă şi înfiinţarea staţiei de radioficare, una dintre primele staţii de radioficare din întregul judeţ Arad, Sântana fiind pionieră în acest tip de tehnologie comunitară.

Staţia, găzduită în vechiul local al Poştei Sântana, un punct strategic

pentru reţelele de cabluri, nu presupunea unde radio, pornind la început cu 30 de difuzoare stradale instalate în intersecţiile principale şi 241 de difuzoare montate direct în casele oamenilor, activând neîntrerupt timp de 32 de ani, fiind desfiinţată în anul 1984.

Radioficarea nu presupunea unde radio transmise prin aer, ci o transmisie prin fir direct în difuzoarele de pereţi ale abonaţilor sau pe stâlpi, fiind o tehnologie de informare în masă specifică anilor '50-'60, staţia de la Sântana preluând programul central de la Bucureşti (sau Timişoara/Arad) şi retransmiţându-l local.

Camera telefonistelor Sabina David, Eugenia Kadar, Maria Marc, Maria Puia etc. de la Poştă era nodul central al comunităţii, iar telefonista de serviciu nu doar că făcea legăturile telefonice manuale („la manivelă”/fişe), dar avea în grijă şi echipamentul de radioficare: amplificatoare mari cu lămpi (de tip Radio-Popular sau Electronica), staţia de amplificare, casetele cu emisiuni primite de la redactorii Ioan Coţoi, Ioan Costin, Victoria Sinescu (responsabilii staţiei de radioficare), după ce au fost verificate de secretarul de partid Gheorghe Jacotă.

Telefonista de serviciu „dădea drumul la radio” dimineaţa şi oprea transmisia seara, centrala telefonică fiind inima comunicaţiilor, iar centralistele cu nume codificat (de la Urban 1 până la Urban 7), nu doar că manevrau fişele de

telefon, dar erau şi „vocea” sau operatorul care pornea amplificatoarele staţiei de radioficare, deschizând emisia locală pe fondul muzical al „Rapsodiei Române” de George Enescu, începând cu „Aici centrul de radioficare Sântana!”, asigura legătura cu studioul central şi, cel mai probabil, citea anunţurile locale de interes public (pierderi de acte, decizii ale Consiliului Local Sântana). Prin cele 30 de difuzoare stradale se transmiteau decrete, ştiri agricole, realizările colectivizării (Sântana fiind o zonă agricolă majoră) şi radiojurnale.

În casele celor 241 de familii abonate iniţial, difuzorul (numit popular „difuzor cu cutie de lemn” sau „bănuţ”) era pornit permanent şi oamenii ascultau teatru radiofonic, muzică populară şi emisiuni pentru copii, volumul difuzorului fiind reglat dintr-un buton mic, aparatul neputând schimba postul.

Staţia s-a oprit în 1984, o perioadă în care regimul comunist începuse să reducă drastic orele de emisie la radio şi televiziune din cauza economiei de energie, iar televizoarele alb-negru deveniseră deja bunuri comune în Sântana, înlocuind treptat reţeaua de sârme a radioficării.

Mentţinerea în funcţiune a unei reţele cu sute de difuzoare prin fir era o muncă titanică, Ioan Coţoi şi colegul său,

Costin, fiind responsabili tehnici, trebuiau să verifice periodic liniile aeriene de sârmă (care se rupeau la furtuni sau iarna din cauza chiciurei), să repare amplificatoarele de putere cu lămpi din incinta Poştei, să meargă în casele celor peste 240 de abonaţi când „nu se mai auzea difuzoarele.

În Sântana anulului 1952, magia informaţiei venea pe sârmă, direct din camera tehnică a vechii Poşte, însă în spatele aparatelor complicate şi a suteilor de metri de cablu se aflau oameni dedicaţi comunităţii, istoria locală păstrându-i în memorie pe cei care au dat viaţă acestui proiect: profesoara Victoria Sinescu, Ioan Coţoi şi tehnicianul Ioan Costin, ei fiind inginerii de sunet ai Sântanei interbelice şi postbelice, oamenii care urcau pe stâlpi pentru ca vestea să ajungă la timp în fiecare casă şi jurnaliştii tehnici, care dădeau dimineaţa trezirea din somn (deşteptarea) oamenilor din Sântana timp de peste trei decenii.

Aceasta este pe scurt istoria staţiei de radioficare Sântana din camera telefonistelor şi a dirigintilor de poştă Pogan Gheorghe, Molnar Florica, Danciu Veturia, Bucşa Ersilia, Pavel Elena Lica etc.

Prof. Gh. Sinescu

Educaţie, voluntariat şi comunitate: Succesul răsunător al proiectului „Vară şcolară a voluntarilor SNAC” la Liceul Tehnologic „Stefan Hell”

În perioada 06–17 iulie 2026, curtea şi sălile Liceului Tehnologic „Stefan Hell” din Sântana s-au transformat într-un veritabil nucleu al energiei, creativităţii şi solidarităţii. Elevii din învăţământul primar – de la clasa pregătitoare B, clasa I B şi clasa a IV-a B, coordonaţi de d-nele prof. pentru învăţământ primar Rotar Nicoleta, Pamfiloiu Cornelia şi Tărşan Lucia – au participat la o experienţă estivală de neuitat: proiectul educativ de voluntariat „Vară şcolară a voluntarilor SNAC”.

Desfăşurat sub egida Strategiei Naţionale de Acţiune Comunitară (SNAC), programul a demonstrat cum vacanţa de vară poate deveni un spaţiu sigur, atractiv şi profund formativ, reuşind să îmbine armonios recreerea cu dezvoltarea personală şi civică.

Activităţi adaptate şi parteneriate de elită

Timp de două săptămâni, micii participanţi au fost implicaţi într-un maraton de activităţi educative, preventive, ecologice şi recreative. Fiecare zi a adus provocări noi, adaptate vârstei lor, menite să le cultive empatia, spiritul de echipă şi responsabili-

tatea faţă de mediu şi semenii. Succesul deosebit al celor două săptămâni de proiect s-a datorat unei reţele complexe de colaborare. Instituţii publice şi de învăţământ superior din judeţul Arad şi-au trimis specialiştii în mijlocul copiilor, facilitând ateliere interactive şi activităţi practice de un real impact.

Dezvoltare personală şi suport social-emoţional

Prin intermediul specialiştilor de la CJRAE Arad (Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională) şi DGASPC Arad (Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului), elevii au explorat universul interior.

Siguranţă, prevenţie şi sănătate

Siguranţa a fost o prioritate. Reprezentantii Poliţiei Oraşului Sântana au adus în atenţia micilor cetăţeni regulile de circulaţie rutieră, siguranţa pe stradă şi în mediul online, adaptând mesajele pentru fiecare segment de vârstă. În paralel, DSP Arad (Direcţia de Sănătate Publică) a susţinut ateliere practice de igienă, nutriţie sănătoasă şi importanţa

mişcării în aer liber, oferindu-le copiilor un ghid de bune practici pentru o viaţă echilibrată.

Conexiunea cu natura şi responsabilitatea ecologică

Educaţia ecologică a prins viaţă prin activităţile desfăşurate alături de Parcul Natural „Lunca Mureşului” Arad şi Direcţia Silvică Arad - Romsilva.

Copiii au învăţat despre biodiversitatea locală, importanţa protejării pădurilor şi rolul pe care fiecare dintre noi îl are în combaterea poluării. Jocurile de orientare, recunoaşterea speciilor de plante şi discuţiile despre plantarea arborilor le-au stimulat respectul profund pentru mediul înconjurător.

Creativitate, abilităţi practice

şi aspiraţii academice

Palatul Copiilor Arad a transformat orele de după-amiază în adevărate laboratoare ale imaginaţiei, prin ateliere de desen, modelaj şi activităţi recreative care au stimulat motricitatea şi gândirea laterală.

O componentă inedită a fost parteneriatul cu Universitatea Aurel Vlaicu şi cu Universitatea de Vest „Vasile Goldiş” (UVVG) Arad. Prezenţa partenerilor universitari a avut un rol inspiraţional major, în special pentru elevii de clasa a IV-a, deschizându-le apetitul pentru cunoaştere ştiinţifică, experimente simple şi însuflându-le importanţa continuării studiilor.

*Coordonator şcolar SNAC,
Rotar Nicoleta*

Multe investiții publice la Sântana și în acest an 2026 !

**Primar
Daniel Tomuța**

Și în această lună s-a lucrat pe multe șantiere în orașul nostru.

Toate proiectele publice implementate fac parte din strategia noastră de dezvoltare locală, strategie gândită pe exerciții bugetare disticte, totul fiind raportat la resursele financiare de care dispune orașul Sântana.

De asemenea, fiecare investiție

publică pusă în practică reprezintă un nou pas spre un oraș cât mai bine pus la punct.

Gradual, vom continua să implementăm noi proiecte de modernizare a orașului, la ora actuală având multe șantiere publice în lucru.

Totodată, pentru noi proiecte de dezvoltare ale orașului, căutăm să accesăm cât mai multe proiecte europene și guvernamentale.

După cum știți avem asemenea proiecte câștigate, unele finalizate, la altele s-a lucrat și în acest an, iar altele vor urma.

Important este să continuăm programul de modernizare al orașului, un program prin care să evoluăm constant, lună de lună, an de an

Primar Daniel Tomuța

Rețea de distribuție de apă în loc Caporal Alexa

Prin prezentul proiect se propun următoarele:

- Extindere gospodărie de apă Sântana;
- Conductă de aducțiune apă Sântana-Caporal;
- Cămin contor apă distinct Caporal Alexa;
- Rețea de distribuție de apă în loc Caporal Alexa;

Lungimea rețelei de distribuție a apei este de 17.536 m, lungimea conductei de aducțiune a apei este de 4.034 m, iar branșamentele de apă ce sunt

propuse sunt în nr. de 509 buc.

S-au înlocuit cele 4 electropompe în stația de pompare pentru apa potabilă și urmează să se facă probele finale, iar în final se vor demara procedurile pentru realizarea recepției la terminarea lucrărilor.

6 stații de încărcare electrice

Au fost montate cele 6 stații de încărcare la următoarele locații:

- Sântana, str. Ghiocilor în fața Liceului Tehnologic Ștefan Hell;
- Caporal Alexa, str. Ștefan Augustin Doinaș, în fața școlii;
- Sântana, str. Ghiocilor, în parcare parcului Katharina Ackermann;
- Sântana, str. Muncii, intersecție cu str. Zărandului;
- Sântana, str. Rodnei, în parcare Penny Market;
- Sântana, str. 1 Decembrie, în

fața școlii gimnaziale;

Cum vor putea fi folosite:

- Conectezi cablul Type 2 între mașină și una dintre prizele stației.
- Te identifiți cu cardul RFID sau prin aplicația/platforma configurată pentru stație.
- Stația autorizează sesiunea.
- Pe display vezi informațiile despre încărcare.
- Mașina începe încărcarea.
- La final oprești sesiunea din aplicație/RFID, după configurația stației, apoi scoți cablul.

Pista de biciclete

Obiectivul de investiții „CREȘTEREA MOBILITĂȚII URBANE ÎN ORAȘUL SÂNTANA PRIN EXTINDEREA REȚELEI DE PISTE DE BICICLETE SPRE SATUL APARTINĂTOR CAPO-RAL ALEXA ȘI SPRE ZONA INDUSTRIALĂ PE DRUM JUDEȚEAN DJ 791” se apropie de finalizare.

S-au asfaltat 5.376 m pe tronsonul 1 de pista (înspre Caporal Alexa) și 2.526 m pe tronsonul 2, urmând să se finalizeze montajul parapetilor în zonele unde pista de biciclete se apropie prea mult de marginea drumurilor județene.

În curând se vor face toate demersurile necesare pentru a se realiza recepția la terminarea lucrărilor.

Școala Gimnazială de pe strada 1 decembrie

Lucrările la școala gimnazială de pe str. 1 Decembrie, nr. 36 s-au finalizat, astfel că urmează să se recepționeze întreg obiectivul. Prin acest obiectiv s-au realizat următoarele lucrări:

- Înlocuirea tâmplăriei exterioare (uși/ferestre) cu tâmplărie din aluminiu;
- Lucrări de recompartimentări interioare;

- Anvelopare exterioară cu vată minerală bazaltică- 15 cm, iar soclul cu vată minerală bazaltică- 10 cm;

- Termoizolarea planșeului peste etaj cu vată minerală bazaltică- 25 cm;
- Montarea a 180 panouri fotovoltaice policristaline, cu instalația aferentă;
- S-au amplasat 2 pergole acoperite-structură metalică;

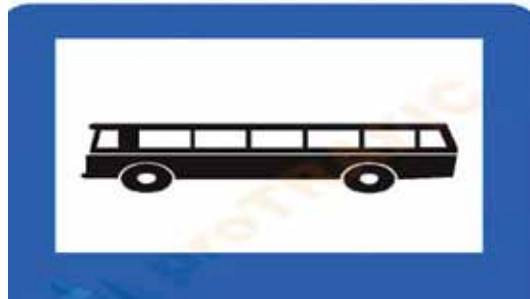
Stații de autobuz în loc Caporal Alexa

Se propun a se amenaja 2 stații de autobuz în satul aparținător Caporal Alexa. Prin acest proiect sunt propuse următoarele:

- Amenajarea celor 2 stații de autobuz;
 - Amenajare acces pietonal (trotuar) la stația de autobuz de pe partea dreaptă;
 - Amenajare acces auto și pietonal la stația de autobuz de pe partea stângă;
 - Dispozitive pentru colectarea și evacuarea apelor;
 - Echipamente- 2 stații bus;
- Lucrări accesorii- 2 indicatoare de circulație stație de autobuz;

Un proiect pentru siguranța și confortul cetățenilor

Suprafața totală a stațiilor de autobuz va fi de 111,40 mp.

Multe investiții publice la Sântana și în acest an 2026 !

CREȘĂ

Lucrările continuă să avanseze și la creșa de pe str. Lucian Blaga (fosta Unirii). Prin acest proiect se propune construirea unei creșe pentru 70 de copii cu regim de înălțime parter.

Accesele în clădire vor fi separate pentru copii și personal. Creșa este configurată și pentru accesul și utilizarea acesteia de către persoanele cu dizabilități (rampă acces, grupuri sanitare, coridoare, etc.).

Terenul va fi amenajat cu spații verzi și locuri de joacă pentru copii.

Clădirea este prevăzută atât cu panouri fotovoltaice, cât și cu panouri solare.

În prezent se lucrează la montarea armăturilor pentru stâlpi și urmează să se lucreze la cofraje și pregătirea pentru turnarea stâlpilor.

SPAȚII VERZI STRĂZILE MUNCII, RODNEI

Se lucrează și la amenajarea spațiilor verzi de pe străzile principale Muncii și Rodnei.

În cadrul lucrărilor, urmează să fie plantați aproximativ 200 de arbori și să fie însămânțat gazon, în funcție de condițiile meteorologice favorabile.

S-au finalizat lucrările la trotuare și accese.

Noi puncte de colectare pentru deșeuri din sticlă

Începând cu 12 august, extindem colectarea deșeurilor din sticlă prin amenajarea unor noi puncte de colectare cu acces nelimitat.

Cele două puncte de colectare vor fi amplasate după cum urmează:

Un container de tip clopot (verde), amplasat în Sântana, Str. Păltinișului, lângă Biserica Ortodoxă „Sf. M. Mucenic Gheorghe” – Sântana I;

Un container de tip clopot (verde), amplasat în Sântana, Str. 1 Decembrie, poziționat între ȘCOALA GENERALĂ NR. 2 și Biserica Ortodoxă Comlăuș.

Facem apel către utilizatori să le folo-

sească în mod corespunzător, exclusiv pentru depozitarea deșeurilor din sticlă și nu pentru alte tipuri de deșeuri (deșeuri menajere, plastic, hârtie, carton etc.)

Primăria Orașului Sântana

GRĂDINIȚA STR. 1 DECEMBRIE, NR. 37

Lucrările la grădinița de pe str. 1 Decembrie, nr. 37 au început. În prezent se montează vata bazaltică pe exteriorul clădirii, urmând să se înlocuiască tâmplăria exterioară. Prin acest obiectiv de propun următoarele lucrări:

- Refacere subsol prin salubritizare, termoizolare și consolidare și refacere acces subsol;
- Refacerea accesului principal prin reconstrucția învelitorii și realizarea unei rampe destinate persoanelor cu dizabilități;
- Refacerea accesului secundar

și protejarea cu o învelitoare pe structură metalică nouă;

- Înlocuirea tâmplăriei exterioare (uși/ ferestre) cu tâmplărie din PVC;
- Anvelopare exterioară cu vată minerală bazaltică-15cm;
- Refacere acoperiș și planșeu peste parter;
- Instalație termică: încălzire în pardoseală;
- Instalație de încălzire/climatizare cu sistem VRV;
- Instalație de ventilare grupuri sanitare;

Un nou loc de joacă la Caporal Alexa

S-au realizat lucrări de reparații la parcul din Caporal Alexa și s-a amenajat locul de joacă.

Sprijin pentru persoanele vulnerabile

Prin proiectul „Prima Conectare la sistemul public de alimentare cu apă și/sau canalizare” finanțat prin AFM-Administrația Fondului pentru Mediu și realizat prin Compania de Apă, oferă sprijin financiar pentru familiile vulnerabile cu venituri reduse.

În Sântana au fost un total de 7 gospodării care au solicitat executarea branșamentelor de apă, din care s-au realizat 4 branșamente de către Compania de Apă și 3 gospodării care și-au realizat aceste branșamente în regie proprie.

Căsătoriile lunii

DANCIU IOACHIM ȘI MATEȘ DENISA ALEXANDRA
 LJUBIC DANIEL ȘI NEGREA CLAUDIA MELANIA
 BORTEȘ CLAUDIU ȘI TAL PATRICIA MARIA
 COLOMPAR VASILE ELISEI ȘI ILIE MIHALEA MIRUNA
 CIURAR PETRU ȘI BĂLAN SONIA
 DRAIA RAUL OCTAVIAN ȘI SÖLLOSI ANDREA
 GEOLDEȘ TRAIAN ȘI URSULESCU DANIELA GEORGIANA
 MIRON ELY ONAJ T ȘI COTU RAHELA DANIELA
 LINGURAR DAVID IONEL ȘI COLOMPAR LARISA ALEXANDRA
 IBRIȘ NELU ȘI STANCIU MĂDĂLINA

Luna trecută au fost oficiate la Primăria Orașului Sântana căsătoriile unor noi cupluri sântănene, care au hotărât să își unească destinele.

Îi felicit pentru decizia luată, dorindu-le din inimă acestor noi familii să aibă parte doar de zile fericite, pline de bucurie.

CASĂ DE PIATRĂ!

Primar, Daniel Tomuța

Caricatura lunii

TELEFOANE UTILE

Pentru probleme legate de distribuția apei potabile vă rugăm să vă adresați către

Uzina de Apă Sântana:
0257 - 462138

sau Compania de Apă:
0372-782686

Pentru probleme în alimentarea cu energie electrică și avarii curent:

Enel Distribuție Banat
0800 070 444

Pentru probleme la gaz
E-ON Gaz

0800 800 928

Pentru becuri stradale arse
Primărie

0357-100 074

Pompieri 112

sau Primărie 0357-100 076

Asistență Socială

0357-100 078

Canalizare dispecerat

0257.234 883

COMEMORĂRI

ABRUDAN FLOAREA
 FARCAȘ IOAN
 DOROȚ MARIA
 IUHASZ TEREZIA

Aducem un pios omagiu celor trecuți la cele veșnice în luna precedentă. Dumnezeu să-i aibă în pază și să le odihnească sufletele.

Primar, Daniel Tomuța

Primăria Orașului Sântana

Sântana, strada Muncii nr. 120A
 cod poștal 317280, jud. Arad
 Telefon: 0357/100074
 Fax: 0357/100075
 www.primariasantana.ro
 contact@primariasantana.ro

ANUNȚ IMPORTANT pentru cetățenii beneficiari ai programului de instalare a panourilor fotovoltaice / solare REPOWER I 4 și I 7

Prin prezenta, vă aducem la cunoștință că în această perioadă se emit Certificatele de racordare pentru locurile de consum și producere, documente ce sunt necesare fiecărui beneficiar pentru a putea încheia contractul de prosumator.

Datorită numărului mare de persoane cărora li s-au instalat panourile, a imposibilității comunicării acestora cu reprezentanții societăților care le-au montat, Direcția de asistență socială Sântana vă stă la dispoziție cu informații la zi, inclusiv cu certificatul de racordare, în măsura în care acesta a fost emis.

În acest sens, vă așteptăm la sediul DAS Sântana str M. Viteazu nr 24 pentru a vă ajuta cu informațiile de care aveți nevoie, în măsura în care le deținem.

Precizăm faptul că, certificatele sunt trimise firmelor care au instalat panourile solare în

baza unor documentații tehnice depuse de ei la nivel central, cu aceste certificate, dumneavoastră ca beneficiari aveți obligația încheierii contractului de prosumator.

Pentru încheierea contractului de prosumator sunt necesare următoarele documente:

- Certificatul de racordare (care a fost trimis de firmă la sediul DAS Sântana),

- CI/ BI beneficiar

- O factură recentă de la locul de consum,

- Cont IBAN al beneficiarului

Alte documente ce pot fi cerute de furnizorul fiecăruia, în funcție de situațiile fiecărui furnizor de energie electrică.

După ce primiți contractul de prosumator este important să comunicați acest contract instalatorului pentru ca echipa de instalare să vină la dumneavoastră pentru a ridica limitările panourilor și a porni efectiv instalația.

Precizăm faptul că Primăria Sântana nu are oficial nici o calitate în acest program, informațiile culese și oferite cetățenilor participanți în acest proiect sunt în sprijinul cetățenilor orașului Sântana pentru finalizarea în bune condiții a acestui proiect.

Direcția De Asistență Socială

MedLife a deschis un punct de lucru în oraș

La sfârșitul lunii iulie 2026 a avut loc deschiderea oficială a laboratorului de analize medicale și a punctului de recoltare MedLife Sântana.

Locuitorii orașului au acum posibilitatea de a efectua aici investigații și analize medicale, inclusiv analize decontate de Casa de Asigurări de Sănătate (CAS), în limita plafonului disponibil.

Program gratuit de sterilizare și microcipare câini

Vă reamintim că Primăria Orașului Sântana continuă desfășurarea campaniei de sterilizare și microcipare gratuită a câinilor fără pedigree cu stăpân.

Persoanele interesate sunt încurajate să depună cererea cât mai curând, întrucât aprobările se acordă în limita fondurilor disponibile. Cererile, însoțite de o copie a actului

Punct de recoltare MedLife Sântana
Str. Muncii nr. 84
Tel.: 0757 032 401

Program recoltări:

Luni-Vineri: 07:00-12:00

Program eliberare rezultate:

Luni-Vineri: 07:00-14:00

de identitate, pot fi depuse online, la adresa de e-mail contact@primariasantana.ro, sau la Registratura Primăriei Sântana (Str. Muncii, nr. 120A).

În linkul de mai jos regăsiți modelul de cerere în format electronic:

<https://s.go.ro/arr5exec>

Primăria Orașului Sântana

Înlocuire contoare

În Orașul Sântana se desfășoară lucrări de înlocuire a contoarelor vechi, mecanice, cu contoare moderne. Lucrările vor avea loc începând cu data de 17.08.2026

Pe durata intervenției,

furnizarea apei nu va fi întreruptă pentru perioade îndelungate, ci doar 10-15 minute, până se înlocuiește contorul. Compania de Apă Arad prezintă scuze utilizatorilor afectați pentru disconfortul creat.

Rugăm abonații să asigure acces la cămine pentru înlocuirea contoarelor.

Noile contoare sunt

finanțate de către Compania de Apă Arad și nu presupune nici un cost pentru beneficiari.

Primăria Orașului Sântana

Din activitatea Consiliului Local

Consiliul local al Orașului Sântana s-a întrunit în ședință ordinară în data de 30.07.2026, având pe ordinea de zi următoarele:

- Proiect de hotărâre privind aprobarea ordinei de zi a ședinței ordinare din data de 30.07.2026
- Proiect de hotărâre privind aprobarea procesului-verbal al ședinței extraordinare din data de 10.06.2026
- Proiect de hotărâre privind aprobarea procesului-verbal al ședinței extraordinare cu convocare de îndată din data de 17.06.2026
- Proiect de hotărâre privind aprobarea procesului-verbal al ședinței extraordinare cu convocare de îndată din data de 25.06.2026
- Proiect de hotărâre privind aprobarea procesului-verbal al ședinței ordinare din data de 30.06.2026-
- Proiect de hotărâre privind acordarea unui mandat special reprezentantului Orașului Sântana în Adunarea Generală a Asociației Asociației de Dezvoltare Intercomunitară de Transport Public Arad să voteze aprobarea modificării statutului Asociației de Dezvoltare Intercomunitară de Transport Public Arad
- Proiect de hotărâre privind acordarea unui mandat special reprezentantului Consiliului Local al Orașului Sântana în Adunarea Aenerală a Asociației Asociației De Dezvoltare Intercomunitară de Transport Public Arad în vederea aprobării modificării metodologiei privind aplicarea măsurilor de protecție socială la transportul public local pe raza teritorială a unităților administrativ-teritoriale membre ale Asociației De Dezvoltare Intercomunitară de Transport Public Arad
- Proiect de hotărâre privind modificarea contractului de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prin actul adițional nr. 36
- Proiect de hotărâre privind aprobarea punerii la dispoziția operatorului a infrastructurii de colectare a deșeurilor (insule ecologice), proprietate publică a municipiului Arad, integrate în sistemul de management integrat al deșeurilor solide din județul Arad, ca bunuri de retur, și mandatarea reprezentantului în adunarea generală a ADISIGD
- Proiect de hotărâre privind aprobarea încheierii actului adițional nr. 2 la contractul de delegare prin concesiune a gestiunii nr. 5274/08.12.2025
- Proiect de hotărâre privind achiziționarea serviciilor juridice de consultanță, asistență și de reprezentare juridică
- Proiect de hotărâre privind rectificarea bugetului local al Orașului Sântana pentru anul 2026
- Proiect de hotărâre privind aprobarea actualizării devizului general și a indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Construirea de locuințe pentru tineri/locuințe de serviciu pentru specialiști din sănătate și învățământ în orașul Sântana, județul Arad”
- Proiect de hotărâre privind aprobarea actualizării devizului general și a indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „ Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate -reabilitarea Școlii Gimnaziale Sântana- Sântana str. 1 decembrie nr. 36, jud.Arad”
- Proiect de hotărâre privind aprobarea componenței comisiei de evaluare a ofertelor și a comisiei de soluționare a contestațiilor aferente procedurii de concesionare prin licitație publică a imobilului înscris în C.F. nr. 316742 Sântana, proprietatea privată

a orașului Sântana

- Proiect de hotărâre privind aprobarea trecerii din domeniul public în domeniul privat al orașului Sântana a imobilelor înscrise în C.F. nr. 313855 Sântana și C.F. nr. 313861 Sântana
- Diverse.

SUPLIMENTARE:

- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 380 mp doamnei Bota-Luca Codruța, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 284 mp, doamnei Todea Mădălina-Ioana, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 377 mp domnului Jelecutean Gheoghe-Imbre în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;

Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 344 mp doamnei Godenca Adelina-Florentina, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;

- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 375 mp doamnei Ciubca Claudia-Florentina, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 346 mp domnului Dorot David-Beniamin, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 372 mp domnului Pleșa Andrei, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 337 mp domnului Berlan Ioan-Darius, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 312mp doamnei Bătrîn Daria, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 378 mp domnului Josan Mădălin-Marin, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile Legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 376 mp domnului bogoșel adrian-ovidiu, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 374 mp domnului mojić claudiu-ioan, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 339 mp dom-

- nului ginghina alin, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 324 mp domnului mureșan alexandru-marian, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 336 mp domnului bîte raul-virgil, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 314 mp domnului ginghină lucian, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 298 mp domnului recalo alexandru în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 313 mp domnului bobu ruben-corneliu, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 313 mp domnului dorot emanuel-ionatan, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- -Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 274 mp doamnei darna lăcrimioara, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind atribuirea în folosință gratuită a terenului în suprafață de 259 mp doamnei urcan alina-roxana, în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, în condițiile legii nr. 15/2003;
- Proiect de hotărâre privind aprobarea procedurii de acordare a scutirilor de la plata impozitelor și taxelor locale pentru veteranii de război, văduvele de război, văduvele necăsătorite ale veteranilor de război și urmașii acestora;
- -Proiect de hotărâre privind aprobarea documentației tehnico-economice – faza proiect tehnic de execuție (p.t.e.), a indicatorilor tehnico-economici și a devizului general aferente obiectivului de investiții „regenerarea și revitalizarea parcurilor katarina ackermann și noris banatoris din orașul Sântana”;
- Proiect de hotarare privind completarea hotărârii nr. 76/30.04.2026 prin care a fost aprobată vânzarea prin licitație publică a terenului intravilan situat în oraș sântana, identificat prin cf nr. 312290, în suprafață de 720 mp, proprietate privată a orașului Sântana;
- Proiect de hotărâre privind completarea hotărârii nr. 105/28.05.2026 prin care a fost aprobată vânzarea prin licitație publică a terenului intravilan situat în oraș sântana str. Muncii nr. 23, identificat prin cf nr. 308879, în suprafață de 687 mp, proprietate privată a orașului Sântana;
- Proiect de hotărâre privind completarea hotărârii nr. 77/30.04.2026 prin care a fost aprobată vânzarea prin licitație publică a terenului intravilan situat în oraș sântana str. Rozelor nr. 17, identificat prin cf nr. 308258, în suprafață de 990 mp, proprietate privată a orașului Sântana.

**Primăria
Orașului Sântana**

Multiculturalism și patrimoniu

Istoricii țării au poposit la Sântana

Peste 30 de membri ai celei mai mari societăți de istorie din România au descoperit patrimoniul multicultural local
De ce a fost aleasă Sântana

Sântana a fost, pe 21 iulie, gazda câtorva zeci de membri ai Societății de Științe Istorice din România (SȘIR), veniți aici în cadrul Școlii de Vară a societății. Ediția din acest an s-a desfășurat sub tema „Multiculturalism și patrimoniu – trecut, prezent și viitor”, iar alegerea orașului Sântana nu a fost întâmplătoare.

„Județul Arad este locuit în majoritate de români, alături de care trăiesc membrii mai multor minorități”, explică Sebastian Bunghez, vicepreședinte al SȘIR – Filiala Arad.

Sântana e un oraș cu o puternică prezență germană în trecut, ale cărei urme se văd până azi. Opțiunea de a fixa Sântana pe harta Școlii de Vară a fost pentru a-i ajuta astfel pe participanți să înțeleagă impactul colonizării germane în zonă și relațiile stabilite, de-a lungul timpului, între coloniști și români.

Un rol important l-au avut doi membri ai Filialei Arad, cu rădăcini la Sântana: profesorul Ioan Veniamin Geoldeș și Dan Roman, amândoi foarte buni cunoscători ai istoriei localității Sântana. Prin comunicările lor, oaspeții au luat contact cu istoria locală.

Școlile de Vară, o tradiție de peste 70 de ani

Școlile de Vară reprezintă o tradiție a SȘIR de mai bine de șapte decenii, fiind o modalitate directă prin care participanții descoperă bogăția isto-

riei locale. „Aceste activități reunesc istorici din întreaga țară. Dincolo de faptul că leagă prietenii și pun bazele colaborării pentru diverse proiecte de cercetare, constituie o modalitate inedită de largire a orizontului profesional”, spune Sebastian Bunghez.

Un alt rol important al acestor acțiuni este de a-i ajuta pe profesori și pe ceilalți membri să își îmbogățesc cunoștințele cu ultimele descoperiri din istorie și să își perfecționeze priceperile didactice, prin prelegeri susținute de specialiști recunoscuți, urmate de dezbateri pasionate. Cum fiecare ediție se ține într-un alt județ, participanții descoperă și aspecte mai puțin cunoscute ale țării.

„Ne-am simțit foarte bine” - impresiile oaspeților -

Toți participanții au rămas cu impresii pozitive, chiar foarte bune, spune Sebastian Bunghez. I-a impresionat în primul rând ospitalitatea sântănenilor, căldura și amabilitatea

cu care au fost primiți peste tot.

Oaspeții au fost plăcut surprinși de galeria numeroasă a personalităților orașului, atât germane, cât și române, de legăturile lui Slavici cu Comlăușul și de rădăcinile locale ale laureatului Nobel pentru chimie, Stefan Hell.

I-a impresionat și fosta clădire a Gimnaziului Catolic, prin modul în care a fost reabilitată și transformată într-un adevărat centru comunitar multifuncțional.

Au apreciat, de asemenea, modul în care a fost pusă în valoare de către proprietari vechea cărămidărie, transformată astăzi într-un restaurant și loc de joacă. Cele trei biserici

vizitate i-au cucerit, iar curățenia orașului i-a impresionat. „Mulți și-au manifestat chiar dorința de a reveni”, mai spune vicepreședintele SȘIR.

Pe urmele patrimoniului: ce au vizitat oaspeții

– Biserica romano-catolică și biserica ortodoxă din Sântana.

– Vechea cărămidărie, păstrată de noii proprietari.

– Fosta clădire a Gimnaziului Catolic (azi centru comunitar).

– Satul Caporal Alexa: biserica ortodoxă și fosta școală unde a învățat poetul Ștefan Augustin Doinaș.

– Gastronomia tradițională sântăneană.

Tradiția continuă la Sântana: Al 158-lea Kirchweih a adunat comunitatea în zile de mare sărbătoare

>>> PAG. 1 Un moment central al festivității din parc a fost licitarea simbolurilor festive:

- Un buchet tradițional a fost licitat de Groo Jakob (Germania), care îl va păstra cu mândrie în casa sa.

- O pălărie frumos împodobită a fost adjudecată de Groo Patrick, pregătită pentru a fi purtată la următoarele evenimente.

- Marele buchet de Kirchweih a fost licitat de perechea formată din Duluș Jessica și Groo Andreas, cei care vor avea onoarea de a fi prima pereche dansatoare care va conduce alaiul de Kirchweih la ediția de anul viitor.

De asemenea, la tombolă au fost câștigate tradiționalul batic și o pălărie, care vor pleca tot spre Germania împreună cu câștigătorii lor Müller Andreas și Hermann Hans, ca o amintire de neprețuit a acestor zile. Cu mare bucurie și recunoștință, dansatorii au predat buchetul câștigătorilor și i-au condus festiv până acasă.

Seara de duminică s-a mutat la Casa de Cultură, unde atmosfera de petrecere a fost întreținută de formația Dynamik Band, venită special din Germania pentru acest eveniment. Un moment special a constat într-o prestație deosebită de dansuri po-

pulare românești de ansamblul folcloric „Busuciol” Santana, condusă de doamna Rozalia Pașca. Ringul de dans a rămas plin până târziu în noapte.

Marea sărbătoare a comunității s-a încheiat oficial luni, când a fost organizată o petrecere dedicată tinerilor participanți, răsplătindu-le astfel efortul și dăruirea cu care au purtat și au dus mai departe tradiția șvăbească la Sântana.

Organizat de Parohia Romano-Catolică, Primăria Orașului Sântana și Liceul Tehnologic „Stefan Hell”, în colaborare cu HOG Sanktanna și Kulturwerk Banater Schwaben

e.V. Bayern, evenimentul a demonstrat încă o dată că, deși timpurile se schimbă, spiritul comunității din Sântana rămâne strâns unit prin credință, respect pentru tradiție și bucuria de a fi împreună.

Cadrele didactice ale secției germane

